

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8Cdo/115/2025
Identifikačné číslo spisu:	1623200373
Dátum vydania rozhodnutia:	28.07.2026
Meno a priezvisko:	Mgr. Miroslav Šepták
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:1623200373.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľov 1/ P. C., narodený XX. P. XXXX, XXX B. K., F., H. E. XGX, A., 2/ F.. P. K., narodený XX. P. XXXX, X., F. XXXX/XXX, X., obaja zastúpení advokátkou JUDr. Ľubicou Sopkovou, Malacky, Pribinova 3, za účasti ostatných účastníkov konania 1/ Slovenský pozemkový fond, Bratislava, Búdková 36, IČO: 17 335 345, 2/ LESY Slovenskej republiky, štátny podnik, Banská Bystrica, Námestie SNP 8, IČO: 36 038 351, 3/ Slovenská republika, za ktorú koná Okresný úrad Bratislava, Bratislava, Tomášikova 46, o potvrdenie vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenej na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 4Vyd/1/2023, o dovolaní navrhovateľov 1/ a 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 31. marca 2025 sp. zn. 9Co/12/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie navrhovateľov 1/ a 2/ o d m i e t a.

Žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) napadnutým uznesením podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) potvrdil uznesenie Okresného súdu Malacky (ďalej len „súd prvej inštancie resp. prvoinštančný súd“) z 03. januára 2025 č.k. 4Vyd/1/2023-127, ktorým zamietol návrh navrhovateľov 1/ a 2/ (ďalej aj „navrhovatelia“) na začatie konania o potvrdení vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaných v petite návrhu (nehnuteľnosti evidované Okresným úradom Malacky, katastrálnym odborom pre katastrálne územie I. na LV č. XX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX T. XXXX), a to v prospech navrhovateľa 1/ v spoluvlastníckom podiele 1 k podielu F. C. a v prospech navrhovateľa 2/ v spoluvlastníckom podiele 1 k podielu F. C., pričom dňom nadobudnutia ich vlastníckeho práva mal byť deň 6. júla 1944, odvodený od ich právneho predchodcu, nebohého P. C., narodeného XX. P. XXXX, zomrelého XX. L. XXXX, naposledy bytom I. XX, ktorý bol ku dňu smrti vlastníkom celého spoluvlastníckeho podielu F. C. na označených nehnuteľnostiach, s tým, že dňom nadobudnutia jeho vlastníckeho práva vydržaním bol deň 6. júla 194 a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok I.); žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal (výrok II.).

1.1. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 359a, § 359c ods. 1, 2, 359d ods. 1, 2, 3, § 359e ods. 1, 2, 3, § 359f ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), majúc za to, že konanie o potvrdenie vydržania patrí medzi tie mimosporové konania, ktorých účastníkom je ten, koho CMP za účastníka označuje (§ 7 ods. 1 CMP). V zmysle § 359c ods. 2 písm. b) CMP je účastníkom konania o potvrdenie vydržania taktiež ten, kto má v čase začatia konania o potvrdenie vydržania zapísané na liste vlastníctva vlastnícke právo k nehnuteľnosti, ktorej sa konanie o potvrdení vydržania týka. Vychádzal z toho, že v danom prípade bol v čase začatia konania dňa 21. februára 2023 na príslušných listoch vlastníctva zapísaný ako vlastník, resp. podielový spoluvlastník označených nehnuteľností F. C.. Keďže menovaný v čase začatia konania už nežil, súd prvej inštancie uznesením zo dňa 10. septembra 2024 č.k. 4Vyd/1/2023-116, konanie voči nemu zastavil. Predmetné uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27. septembra 2024. Na základe uvedeného bolo potrebné za účastníka konania v zmysle § 359c ods. 2 písm. b) CMP považovať jeho právneho nástupcu (k tomu porovnaj uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 23. januára 2024 sp. zn. 16Co/11/2023). Z uznesenia Okresného súdu Malacky zo dňa 5. decembra 2022 č.k. 34D/47/2021-105, ktoré nadobudlo právoplatnosť 21. decembra 2022, súd prvej inštancie zistil, že dedičstvo po F. C. nenadobudol žiaden dedič, a preto v zmysle § 462 Občianskeho zákonníka pripadlo titulom odúmrti Slovenskej republiky. Vzhľadom na to, že univerzálnym právnym nástupcom F. C. bola Slovenská republika, prvoinštančný súd uznesením zo dňa 25. novembra 2024 č.k. 4Vyd/1/2023-122 v zmysle § 10 ods. 1 CMP pribral do konania ako účastníka Slovenskú republiku, za ktorú v konaní konal Okresný úrad Bratislava, so sídlom Tomášikova 46, Bratislava. Uvedené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 26. novembra 2024.

1.2. Podľa úpravy zakotvenej v CMP pozostáva konanie o potvrdení vydržania z dvoch fáz; účelom prvej fázy je zisťovanie, či navrhovateľ osvedčil splnenie predpokladov vydržania. Nevyžaduje sa teda ich bezpodmienečné splnenie, postačuje vyššia miera pravdepodobnosti, že predpoklady pre vydržanie boli splnené. Prvá fáza konania o potvrdení vydržania končí buď rozhodnutím o zamietnutí návrhu na začatie konania o potvrdení vydržania, ak súd dospeje k záveru, že nie sú splnené podmienky na vydanie vyzývacieho uznesenia, alebo vydaním vyzývacieho uznesenia; toto súd vydá v prípade, že navrhovateľ osvedčí splnenie podmienok pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním. Vydržanie za platnosti obyčajového uhorského práva, ako aj za platnosti Občianskeho zákonníka z roku 1950 (zákona č. 141/1950 Zb.) umožňovalo nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti mimo pozemkovej knihy, a to aj proti jej vlastníkovi, ktorý bol v pozemkovej knihe zapísaný. Podľa obyčajového práva platného na Slovensku do 31. decembra 1950, nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti bez zapísania do pozemkovej knihy ten, kto nehnuteľnosť po dobu 32 rokov mal ako svoju pokojne v držbe. Musel ju teda užívať vo svojom mene a nie v mene iného, ani nie ako nájomník (podľa vtedy platných predpisov), prípadne ako požívateľ alebo ako jej užívateľ. Vydržanie sa prerušilo, keď sa pozemnoknižný vlastník v súdnom spore úspešne domohol proti držiteľovi vydania nehnuteľnosti, ako aj vtedy, keď v priebehu vydržania bola nehnuteľnosť v pozemkovej knihe prepísaná na základe odplatného prevodu na iného; vydržanie sa v takomto prípade neprerušilo, ak nový pozemnoknižný vlastník vedel, že doba vydržania plynie, alebo nevedel o tom iba z hrubej nedbalosti. Vlastnícke právo k nehnuteľnosti nemohol vydržať, kto nebol dobromyseľný, teda kto už na začiatku svojej držby vedel o tom, že nehnuteľnosť nadobudol bezprávne, prípadne, že sa jej zmocnil bez právneho dôvodu, alebo vedel, že patrí inému, no nevrátil ju. Pri skutočnej držbe sa predpokladalo, že je po práve a poctivá; opak sa musel dokázať. Podobné podmienky pre vydržanie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti určoval aj Občiansky zákonník z roku 1950 v ustanoveniach § 115 a § 116 ods. 1 v spojení s ustanovením § 145. Podľa týchto ustanovení bolo možné vydržaním nadobudnúť vlastnícke právo, pričom ho mohol nadobudnúť ten, kto oprávnenne držal nehnuteľnú vec po dobu 10 rokov; vydržanie bolo vylúčené iba medzi manželmi a u nescudziteľných vecí, ktoré boli v socialistickom vlastníctve, akými boli napr. základné prostriedky zverené socialistickým organizáciám do správy a určené na to, aby ich tieto organizácie trvalo užívali. Oprávneným držiteľom bol ten, kto bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí; v pochybnostiach sa predpokladalo, že držba je oprávnená. Medzi požiadavkou dobromyseľnosti v oboch uvedených právnych poriadkoch bol rozdiel v tom, že obyčajové právo platné na Slovensku do 31. decembra 1950 vyžadovalo dobromyseľnosť pri nastúpení do držby, kým podľa

Občianskeho zákonníka z roku 1950 bola potrebná počas celého priebehu vydržacej doby (viď Správu o rozhodovaní súdov vo veciach vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam z 30. marca 1982, prejednanú a schválenú občianskoprávnym kolégiom Najvyššieho súdu SSR - Cpj 69/83, uverejnenú tiež v Zborníku IV Najvyššieho súdu ČSSR, strany 162-163).

1.3. V danom prípade navrhovatelia tvrdili, že F. C. pred odchodom do Ameriky v roku 1912, keďže sa už nemal v úmysle vrátiť, zanechal svojmu bratovi P.Á. C. všetok svoj majetok, na ktorý by mal dedičský nárok po otcovi G. C., aby sa oň staral a obhospodaroval ho so svojimi synmi a za to sa mal P. C. postarať o ich otca G. C.. Vzhľadom na uvedené okolnosti bol P. C. podľa navrhovateľov po celý zvyšok svojho života oprávnené presvedčený, že celý majetok, o ktorý sa výlučne on sám so svojimi deťmi staral je jeho vlastný, teda patrí výhradne jemu. P. C. nerušene a dobromyseľne užíval celý rodinný majetok od roku 1912 až do založenia JRD v obci I. v roku 1952. Predmetné nehnuteľnosti - pozemky boli pôvodne evidované v pozemnoknižných vložkách č. XXX, XXXX, XXXX T. XXXX pre katastrálne územie I.r, kde ako vlastník bol pôvodne zapísaný G. C.. Následne po jeho smrti v roku 1927 boli ako vlastníci v spomínaných pozemnoknižných vložkách evidovaní P. C. a F. C., každý v spoluvlastníckom podiele rovnajúcom sa 1 pripadajúcej na podiel ich otca. Po pozemkových úpravách (komasácii) v obci I. sú na meno F. C. v súčasnosti evidované pozemky na listoch vlastníctva č. XX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX, XXXX T. XXXX pre katastrálne územie I.. Navrhovatelia mali za to, že k počiatku oprávnenej držby P. C. došlo najneskôr 6. júla 1912, kedy jeho brat F. Z. astúpil na loď do Ameriky a všetok svoj majetok mu tu zanechal. Bolí toho názoru, že ich právny predchodca P. C. najneskôr k 6. júlu 1944 splnil zákonné podmienky na nadobudnutie vlastníckeho práva k dotknutým nehnuteľnostiam vydržaním, keďže v roku 1912 mu začala plynúť 32 ročná vydržacia lehota nepretržitej oprávnenej a dobromyseľnej držby, ničím, ani inými osobami nenarušovanej, ani spochybňovanej.

1.4. Po preskúmaní tvrdení navrhovateľov (o tom, že F. C. pri odchode do Ameriky v roku 1912 P. C. zanechal všetok svoj majetok, na ktorý by mal dedičský nárok po otcovi G.A. C.) súd prvej inštancie konštatoval, že tieto neboli v konaní hodnoverné osvedčené, keďže súdu bolo v tomto smere doložené len čestné vyhlásenie navrhovateľa 1/, ktorý však vtedy ešte nežil a mal sa o tom dozvedieť len z rozprávania svojich rodičov a starých rodičov a taktiež zvyšné dve čestné vyhlásenia rovesníkov navrhovateľa 1/ sa opierali len o to, že v tom čase (viac ako 30 rokov neskôr) sa „o tom v dedine hovorilo“. Uvedené tvrdenia navrhovateľov boli navyše v priamom rozpore so skutočnosťou, že F. C. dedil po svojom otcovi G. C., a to rovným dielom spolu s P. C. (viď zápisy týkajúce sa tohto dedenia v pozemnoknižných vložkách doložených navrhovateľmi). Aj keby navrhovatelia riadne osvedčili tieto svoje tvrdenia, ich návrhu by nebolo možné vyhovieť, keďže u P. C.L. by aj tak neboli splnené podmienky pre nadobudnutie žiadaných nehnuteľností vydržaním podľa vtedy platného uhorského obyčajového práva. F. C. totiž v roku 1912, kedy emigroval do Ameriky a mal zanechať P. C. nehnuteľnosti, ešte nebol ich vlastníkom. V tom čase bol ich vlastníkom jeho otec G. C., o čom nepochybne mal vedomosť aj jeho syn P. C.. Pokiaľ teda P. C. následne tieto pozemky užíval (obhospodaroval), zjavne ich nemal v držbe ako svoje, teda neužíval ich vo svojom mene ako to vyžadovalo uhorské obyčajové právo v prípade vydržania, ale v mene G. C.. Z čestného vyhlásenia navrhovateľa 1/ navyše vyplynulo, že pozemky obhospodaroval minimálne do roku 1925 aj samotný G. C.. Za týchto okolností súd prvej inštancie uzatváral, že P. C. nemohol byť pri nastúpení do držby v roku 1912 dobromyseľný v tom, že mu pozemky vlastnícky patria. Nebola teda splnená základná podmienka pre nadobudnutie vlastníckeho práva P. C. k pozemkom titulom vydržania podľa uhorského obyčajového práva. Po smrti G.A. C. v roku 1927 P. C. a F. C. zdedili každý jednu polovicu jeho majetku, keďže sa nevedelo, čo sa stalo s F. C. a P. C. nevedel preukázať, že už nežije. Za tohto stavu nemohol byť P. C. vo vzťahu k pozemkom, ktoré zdedil F. C., dobromyseľný, že mu vlastnícky patria. Samotné ich následné pokojné a nerušené užívanie (obhospodarovanie) bez splnenia podmienky dobromyseľnosti nemohlo viesť k vydržaniu vlastníckeho práva, a to ani podľa právnej úpravy vyplývajúcej z Občianskeho zákonníka účinného od 1. januára 1951, keďže tento pre vydržanie vyžadoval dobromyseľnosť držiteľa po celú 10 ročnú vydržaciú dobu, čiže v tomto smere bol ešte prísnejší ako uhorské obyčajové právo. Navrhovatelia, ktorí sa v konaní domáhali potvrdenia vydržania vlastníckeho práva k označeným nehnuteľnostiam vo svoj prospech, uvádzali len také skutkové tvrdenia, v zmysle ktorých vlastnícke právo k nim mal vydržaním nadobudnúť P. C.. Ak by aj P. C. v minulosti

nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam vydržaním, potom by jeho právni nástupcovia mohli po ňom nadobudnúť vlastnícke právo dedením, nie však tiež vydržaním. V konaní o potvrdení vydržania možno iba započítať oprávnenú držbu právneho predchodcu navrhovateľa, samotné originárne nadobudnutie vlastnickeho práva vydržaním však musí byť spojené s navrhovateľom, nie s jeho právnym predchodcom. Konanie o potvrdenie vydržania totiž nie je konaním potvrdzujúcim vydržanie práva právnych predchodcov navrhovateľa v minulosti (k tomu porovnaj napr. uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 16. februára 2023 sp. zn. 5Co/16/2023 a uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 21. mája 2024 sp. zn. 8Co/25/2024).

1.6. So zreteľom na to, že navrhovatelia v návrhu neosvedčili, že splnili predpoklady pre nadobudnutie vlastnickeho práva vydržaním k označeným nehnuteľnostiam prvoinštančný súd konštatoval, že v prejednávanej veci neboli splnené podmienky pre vydanie vyzývacieho uznesenia v zmysle § 359f ods. 1 CMP, preto návrh navrhovateľov na začatie konania o potvrdení vydržania vlastnickeho práva podľa § 359e ods. 2 CMP ako nedôvodný zamietol.

1.7. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nárok na ich náhradu nepriznal.

2. Odvolací súd v dôvodoch napadnutého potvrdzujúceho rozhodnutia po podrobnej citácii relevantnej právnej úpravy (§ 2 ods. 1 CMP, § 359a, § 359c, § 359d ods.1 a 2, § 359e ods.1 a 2, § 359f ods. 1 CMP; bod 5. až 5.8.) a jej rozборе (v bodoch 6. a 6.1.) uviedol, že po oboznámení sa s obsahom spisu mal za to, že súd prvej inštancie riadiac sa vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami CMP (v prvej fáze konania o vydržaní) vychádzajúc z návrhu na začatie konania a predložených listinných dôkazov správne zisťoval či navrhovatelia 1/ a 2/ osvedčili splnenie predpokladov vydržania. Rovnako správne skúmal splnenie zákonom určených podmienok vydržania za platnosti obyčajového uhorského práva, ako aj za platnosti Občianskeho zákonníka z roku 1950 t. j. zákona č. 141/1950 Zb. a svoj záver, že navrhovatelia v návrhu neosvedčili, že splnili predpoklady pre nadobudnutie vlastnickeho práva vydržaním k predmetným nehnuteľnostiam riadne odôvodnil. Rovnako primerane súd prvej inštancie vysvetlil aj svoj záver, že ak by aj P. C. st. v minulosti nadobudol vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam vydržaním, potom by jeho právni nástupcovia mohli po ňom nadobudnúť vlastnícke právo dedením, nie však tiež vydržaním, keď v konaní o potvrdení vydržania možno iba započítať oprávnenú držbu právneho predchodcu navrhovateľa, samotné originárne nadobudnutie vlastnickeho práva vydržaním však musí byť spojené s navrhovateľom, nie s jeho právnym predchodcom.

2.1. K odvolacím námietkam navrhovateľov 1/ a 2/, ktorí nesúhlasili so závermi súdu prvej inštancie, že P. C. st. (starý otec navrhovateľa 1/) „vo svojej držbe nemohol byť nikdy dobromyseľný“ a naopak mali zato, že objektívne boli splnené podmienky vydržania predmetných pozemkov, lebo menovaný bol jednoznačne a preukázateľne dobromyseľný, uvádzajúc skutočnosti, ktoré jeho dobromyseľnosť jednoznačne preukazovali, odvolací súd uviedol, že tieto argumenty neobstoja. V uvedenom smere k záverom súdu prvej inštancie doplnil, že podľa uhorského obyčajového práva bez zapísania do pozemkovej (prípadne inej verejnej) knihy nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti ten, kto nehnuteľnosť po dobu 32 rokov mal ako svoju v pokojnej držbe. Nehnuteľnosť musel užívať vo svojom mene a nie v mene iného, prípadne ako požívateľ alebo užívateľ. Vlastnicke právo nemohol vydržať, kto nebol dobromyseľný, kto už na začiatku držby vedel o tom, že nehnuteľnosť nadobudol bezprávne. Dobromyseľnosť sa vyžadovala iba v okamihu uchopenia držby, nie po celú dobu trvania držby, pričom táto dobromyseľnosť sa predpokladala (prezumovala) a preukazovať bolo potrebné opak, teda nedobromyseľnosť (nepoctivosť) držby. Pre vydržanie teda bola podľa uhorského obyčajového práva potrebná nielen dobromyseľnosť, ale aj držba predmetnej nehnuteľnosti „ako svojej vlastnej“. Tieto dva inštitúty - držbu nehnuteľnosti s vedomím jej vlastníctva („ako svoju vlastnú“) a dobromyseľnosť vstupu do tejto držby - treba rozlišovať. Dobromyseľnosť sa prezumovala, avšak to, že nehnuteľnosť užíval ako svoju vlastnú, musel preukázať ten, kto chcel nehnuteľnosť vydržať. Aj podľa dobovej literatúry (Fajnor, V. - Záturecký, A.: Nástin súkromného práva platného na Slovensku a Podkarpatskej Rusi, III. vydanie pôvodného diela z r. 1935, Heuréka, Šamorín, 1998, s. 140 a nasl. „právo vlastníctva nehnuteľnosti bez vpisu do pozemkovej knihy, aj proti vlastníkovi vpísanému do pozemkovej knihy, nadobudne si ten, kto

nehnuteľnosť za 32 rokov ako svoju pokojne má v držbe - ako svoju, totiž vo svojom mene a nie v mene iného; teda nie ako požívateľ alebo nájomník, alebo ako púhy užívateľ nehnuteľnosti"). Z uvedeného vyplýva, že k vydržaniu síce nebol potrebný právny titul (rozhodnutia bývalej uhorskej kráľovskej Kúrie, rozhodnutia Kúria č. 1121/1889 - „K vydržaniu sa nežiada právny titul, len praukázaná mala fides prekáža vydržaniu", Kúria č. 6352/1897 - „Uplynutím lehoty 32 rokov nastáva vydržanie aj vtedy, ak držba sa nezakladá na právnom titule), no aj podľa uhorského obyčajového práva sa vyžadovalo presvedčenie držiteľa, že nadobudol vlastníctvo k nehnuteľnosti (že ju drží ako svoju vlastnú). Je zrejmé, že oprávnená držba sa nemusí opierať o existujúci, skutočný, platný právny dôvod (titul). Stačí, aby tu bol domnelý právny dôvod (titulus putativus), ktorý zakladá vedomie držiteľa o jeho (hoci len domnelom) vlastníctve. Užívaniu s vedomím vlastníctva je potrebné venovať osobitnú pozornosť v prípadoch, keď predmetom vydržania má byť spoluvlastnícky podiel (teda nie výlučné vlastníctvo predmetnej nehnuteľnosti). V takom prípade je totiž potrebné dôsledne odlišiť užívanie spoluvlastníckeho podielu s vedomím, že tento podiel patrí niekomu inému (strýkovi, tete...), kto ho momentálne nevyužíva, od užívania s (objektívne dôvodným) vedomím, že podiel v takomto rozsahu patrí mne. Samotná skutočnosť, že jeden zo spoluvlastníkov užíva väčší podiel na predmetnej parcele než mu vlastnícky patrí, sama o sebe nepostačuje na vydržanie.

2.2. V preskúmvanej veci s poukazom na vyššie uvedené súd prvej inštancie dospel k správne mu záveru, že navrhovatelia nepreukázali, že by P. C. st. spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnostiach, ktoré sú predmetom konania užíval ako jeho vlastný, teda že mal (objektívny) dôvod predpokladať, že tento podiel už nepatrí pri odchode F. C., t.j. na začiatku držby jeho otcovi G. C., ale jemu; a po smrti otca F. C.. Tento „predpoklad" držiteľa nemôže byť len jeho subjektívnym presvedčením, resp. subjektívnym presvedčením jeho právnych nástupcov, ale musí ísť o objektívne skutočnosti, na základe ktorých by každý bežný človek v podobnej situácii mohol predpokladať to isté. V preskúmvanej veci takéto objektívne skutočnosti preukázané neboli. Navrhovatelia teda nepreukázali, že by P. C. st. ako držiteľ predmetného spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnostiach tento podiel držal ako svoj vlastný. Samotná skutočnosť, že spoluvlastnícky podiel prípadne užíval nepostačuje pre naplnenie predpokladov vydržania.

2.3. Odvolací súd nespochybnil tvrdenia navrhovateľov v odvolaní, že v prejednávanej veci ich právni predchodcovia nikdy neužívali žiadny „cudzí" majetok, patriaci iným ľuďom, iným rodinám, ale len majetok, ktorý celý patril dlhé desaťročia vlastnícky len ich rodine, o čom svedčia i zápisy v pozemkovej knihe, svedčiace v prospech G. C. v spoluvlastníckom podiele 1/1, resp. výpisy z listov vlastníctva. Uvedená skutočnosť, ale nemala žiadny vplyv na dobromyseľnosť P. C. st., ktorá okolnosť bola pre rozhodnutie súdu rozhodujúca. Rovnako bez právneho významu vzhľadom na predmet konania boli aj ďalšie nimi tvrdené skutočnosti, že sa už v minulosti pokúšali vlastnícky usporiadať rodinný majetok, avšak neúspešne, a to v celkovo v troch súdnych konaniach, z toho v dvoch dedičských konaniach po F. C., keď tieto dobromyseľnosť P. C. st. ako základný predpoklad pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním nepreukazujú. Navyiac, ako to už konštatoval aj súd prvej inštancie, ak vec vydržal už právny predchodca navrhovateľov z titulu vydržania, v súlade s platnou právnou úpravou uvedené nehnuteľnosti by patrili do dedičstva poručiteľa (vlastníka) a v súlade s ustanoveniami § 460 a nasl. Občianskeho zákonníka by ich nadobudli dedičia. Teda vlastnícke právo by právni nástupcovia nenadobudli na základe vydržania, ale na základe dedenia. Konanie o potvrdenie vydržania síce umožňuje započítať oprávnenú držbu právneho predchodcu navrhovateľov, podmienkou však je, že samotné originárne nadobudnutie nehnuteľnosti je spojené s navrhovateľmi, čo v tomto prípade osvedčené nebolo.

2.4. Ďalšími námietkami navrhovateľov 1/ a 2/ uvedených v odvolaní sa odvolací súd opätovne nezaoberal, pretože tieto neboli spôsobilé privodiť iné právne hodnotenie stavu veci. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo strán konania na spravodlivé súdne konanie (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

2.5. O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Vzhľadom na to, že ide o prvú fázu daného konania, v ktorom ostatní účastníci ešte aktívne nevystupujú v konaní, priznanie náhrady

trov konania neprichádzalo do úvahy.

3. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali dovolanie navrhovatelia 1/ a 2/ (ďalej aj „dovolatelia“), ktorého prípustnosť odôvodňovali ustanoveniami § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 420 písm. f) CSP navrhovatelia namietali, že odôvodnenie rozhodnutia je nepresvedčivé, vnútorne rozporné a vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V podrobnostiach namietali, že súdy nižších inštancií sa žiadnym spôsobom nezaoberali správnosťou zápisu vlastníckeho práva F. C., keď súd prvej inštancie vo svojom odôvodnení skonštatoval, že „F. C. dedil po svojom otcovi G. C., a to rovným dielom spolu Q. P. C.“. ... „Po smrti G. C. v roku XXXX P. C. a F. C. zdedili každý jednu polovicu jeho majetku, keďže sa nevedelo, čo sa stalo s F. C. a P. C. nevedel preukázať, že už nežije.“ Odvolací súd a ani súd prvej inštancie sa pritom absolútne nezamýšľali nad tým, či F. C. v zmysle občiankeho práva, platného v tom čase (pozn. v roku 1927) na území Slovenska, ako dedič, ktorého pobyt nie je známy, vôbec bol spôsobilý dediť, teda či podľa platného právneho poriadku v čase smrti poručiť mohol po svojom otcovi G. C. nadobudnúť dedičstvo, a teda či vlastnícke právo, ktoré je v súčasnosti v jeho prospech evidované v príslušnom katastri nehnuteľností, mohol a mal právoplatne nadobudnúť. Súdy sa taktiež nevysporiadali s otázkou, či v čase, kedy F. C. mal (v zmysle zápisov o vlastníckom práve, svedčiacich v jeho prospech v pozemkovoknižných vložkách) nadobudnúť dedičstvo po svojom otcovi G. C. (t.j. v roku XXXX) v zmysle platného uhorského občiankeho práva, ani či vôbec bolo možné vyhlásiť F. C. za mŕtveho, keďže bol nezvestný a jeho pobyt (a dokonca ani to, či vôbec ešte žije) neboli jeho bratovi známe. A v neposlednom rade sa ani odvolací súd ani súd prvej inštancie nezaoberali myšlienkou, že ak by F. C. v roku XXXX (teda v čase smrti jeho otca G. C., resp. v čase prebiehajúceho dedičského konania) aj bolo v zmysle v tom čase platnej právnej úpravy možné vyhlásiť za mŕtveho, tak akým spôsobom, teda za splnenia akých podmienok, a či tieto podmienky vôbec boli pre potreby prejednávania dedičstva po jeho otcovi G. C. reálne splniteľné. Podľa § 468 v súčasnosti platného Občianskeho zákonníka (zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov) by totiž F. C. nemal dedičskú spôsobilosť, takže by sa na neho ako na dediča po jeho otcovi G. C. neprihliadalo, nakoľko na neznámeho dediča alebo na dediča, ktorého pobyt nie je známy, ktorý bol o svojom dedičskom práve upovedomený vyhláškou súdu a ktorý v určenej lehote nedal o sebe vedieť, sa pri prejednaní dedičstva neprihliada. Napokon súdy nižších inštancií sa nezaoberali ani ďalšími v tom čase možnými spôsobmi nadobudnutia vlastníckeho práva, ktoré by boli spôsobilé založiť dobromyseľnú držbu P. C. st., a to darovaním pre prípad smrti, prípadne dedičskou dohodou, ktoré uhorské občianke právo taktiež poznalo, nehovoriac o tom, že podľa Zák. čl. XVI 1876 o posledných porúzeniach, formálnych náležitostiach, dedičských smlouvách a darovaní na prípad smrti bolo možné zriadiť závet i ústnou formou.

3.2. V rámci dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolatelia formulovali (s poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu zo dňa 13. mája 2024 sp. zn. IVCdo/1/2024) právnu otázku, ktorá podľa ich názoru ešte nebola vyriešená vo vzťahu k dobromyseľnosti držby pre prípad vydržania, a sice „či skutočne mohlo prísť k nadobudnutiu vlastníckeho práva v dedičskom konaní dedičom, ktorý (zrejme) nemal dedičskú spôsobilosť, ktorého pobyt nie je známy, prípadne či neprišlo k prevodu vlastníckeho práva na základe iného právneho titulu ako dedenia“.

4. Ostatní účastníci konania sa k podanému dovolaniu nevyjadrili.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podali navrhovatelia v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP), zastúpení v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorých neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že ich dovolanie treba odmietnuť.

6. Právo na prístup k dovolaciemu súdu nie je absolútne. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok a tejto jeho mimoriadnej povahe zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti, prísne regulovanej Civilným sporovým poriadkom. Z ustanovenia § 419 CSP vyplýva, že proti rozhodnutiu odvolacieho

súdu je dovolanie prípustné, len ak to zákon pripúšťa, pričom prípady, v ktorých je dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním.

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

8. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP. Z citovaného ustanovenia *expressis verbis* vyplýva, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, tak takéto rozhodnutie nemožno úspešne napadnúť dovolaním.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

11. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

14. Navrhovatelia v prvom rade vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietali, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia dostatočným spôsobom nezaoberal ich odvolacou argumentáciou. Podľa názoru dovolateľov odvolací súd v podstate nekriticky prevzal závery súdu prvej inštancie.

15. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej

miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na neustrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie veci za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

16. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo účastníka na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť. Súd sa teda musí zaoberať účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, III. ÚS 47/2019, IV. ÚS 372/2020, 1 Cdo 213/2019, 2 Cdo 190/2019, 3 Cdo 168/2018, 4 Cdo 3/2019, 5 Cdo 57/2019, 6 Cdo 33/2020, 7 Cdo 308/2019, 8 Cdo 152/2018).

17. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - vid' rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil. Prijaté právne závery sú primerane odôvodnené spôsobom zodpovedajúcim § 393 ods. 2 CSP (predtým § 157 ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb.). Za procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (v danom prípade navrhovateľov).

17.1. Konkrétnejšie k dovolacím námietkam navrhovateľov dovolací súd uvádza, že odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia dostatočným spôsobom objasnil prečo zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že navrhovatelia neosvedčili splnenie predpokladov vydržania, z ktorého dôvodu v prejednávanej veci neboli splnené podmienky pre vydanie vyzývacieho uznesenia v zmysle § 359f ods. 1 CMP, ktorá skutočnosť nevyhnutne viedla k zamietnutiu návrhu (pozri bod 8. napadnutého uznesenia). Presvedčivo objasnil prečo nemohol byť P.Z. C. st. narodený XX. P. XXXX pri nastúpení do držby v roku 1912 dobromyseľný v tom, že mu predmetné pozemky vlastnícky patria. Oba sudy náležite odôvodnili aj záver, prečo nemohol byť P. C. st. vo vzťahu k pozemkom, ktoré zdedil F. C., dobromyseľný, že mu tieto vlastnícky patria, keď len samotné ich následné pokojné a nerušené užívanie (obhospodarovanie) bez splnenia podmienky dobromyseľnosti nemohlo viesť k vydržaniu vlastníckeho práva, a to ani podľa právnej úpravy vyplývajúcej z Občianskeho zákonníka účinného od 1. januára 1951, keďže tento pre vydržanie vyžadoval dobromyseľnosť držiteľa po celú 10 ročnú vydržaciu dobu, čiže v tomto smere bol ešte prísnejší ako uhorské obyčajové právo. Dovolací súd uzatvára, že odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu sa vyporadúva so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami, vrátane tých na ktoré dovolatelia poukazovali aj v rámci dovolacích námietok a myšlienkový postup odvolacieho súdu je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal (§ 220 ods. 2 CSP).

17.2. O arbitrárnosti (svojvôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu odvolacím súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa odvolací súd natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. V danom prípade z napadnutého uznesenia odvolacieho súdu

ale nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo znamenala aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov popierajúcu ich účel, podstatu a zmysel. Odôvodnenie napadnutého uznesenia dalo jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, akými úvahami sa riadil odvolací súd pri prijímaní záveru o správnosti odvolaním napadnutého uznesenia súdu prvej inštancie.

18. Zo zhora uvedeného (pod bodom 17.1) je teda zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že navrhovatelia sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožnili a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa ich predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolatelia so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasia a nestotožňujú sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

19. Vzhľadom na vyššie uvedené dovolací súdu uzatvára, že vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezistil, preto je dovolanie navrhovateľov v tejto časti procesne neprípustné, čo je dôvod na jeho odmietnutie podľa § 447 písm. c) CSP. Dovolací súd tiež poznamenáva, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá (porov. R 24/2017). Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/70/2014). Skutočnosť, že dovolatelia majú odlišný právny názor než odvolací súd, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje nimi tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

20. V prejednávanej veci navrhovatelia v podanom dovolaní uplatnili dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP majúci za to, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a to, „či skutočne mohlo prísť k nadobudnutiu vlastníckeho práva v dedičskom konaní dedičom, ktorý (zrejme) nemal dedičskú spôsobilosť, ktorého pobyt nie je známy, prípadne či neprišlo k prevodu vlastníckeho práva na základe iného právneho titulu ako dedenia“.

21. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej dovolací súd doposiaľ neriešil a je daná potreba, aby dovolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola doposiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že dovolací súd vo svojej rozhodovacej praxi doposiaľ neposudzoval právnu otázku vymedzenú dovolateľom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolateľ nesúhlasí). Ak dovolateľ vyvodzuje prípustnosť dovolania z ustanovenia § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolateľ sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolateľom vymedzenej právnej otázky a že sa jedná o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

22. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a) resp. § 421 ods. 1 písm. b) či §

421 ods. 1 písm. c) CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava odvolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

23. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnou (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

24. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP), „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b) CSP) alebo „zjednotenia rozdielneho rozhodovania“ (§ 421 ods. 1 písm. c) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná. Dovolací súd pri posudzovaní prípustnosti dovolania nie je viazaný (a zároveň obmedzený) rozhodnutiami najvyššieho súdu, ktoré v dovolaní označil dovolateľ (viď rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia sp. zn. 1VObd/2/2020 a tiež 1VCdo/2/2022, 8Cdo/278/2019).

25. Konanie o potvrdení vydržania v zmysle § 359a CMP je konanie s procesným postupom odlišným od sporového konania vo veci určenia vlastníckeho práva, kde má súd (a aj strany sporu) k dispozícii väčší priestor a procesné prostriedky potrebné na zisťovanie skutkového stavu veci. Podľa dôvodovej správy k zákonu č. 68/2021 Z. z., ktorým sa s účinnosťou od 1. mája 2021 zmenil a doplnil Civilný mimosporový poriadok práve o ustanovenia upravujúce konanie o potvrdení vydržania, je uvedené konanie pomerne formálne a má znaky skôr registrového konania. V konaní o potvrdení vydržania teda súd nenariaďuje pojednávanie, nevykonáva plnohodnotné dokazovanie, ale skúma osvedčenie relevantných skutočností navrhovateľom. Súd vydá vyzývacie uznesenie podľa § 359f CMP len vtedy, ak už vo fáze skúmania návrhu na začatie konania a dôkazných prostriedkov pripojených navrhovateľom za účelom osvedčenia relevantných skutočností, dospeje k záveru, že osvedčované skutočnosti sa súdu, so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia ako nanajvýš (vysoko) pravdepodobné. V prípade vážnych pochybností o uplatnenom nároku nie je namieste vydávať vyzývacie uznesenie (najmä s poukazom na zásadu hospodárnosti), a to ani s prihliadnutím na možnosť podať námietky osobami vymenovanými v § 359h CMP. Navrhovateľ domáhajúci sa vydania potvrdenia vydržania, však v takom prípade nemôže namietat odmietnutie prístupu k súdu, pretože má možnosť domáhať sa svojho nároku inými procesnoprávnymi prostriedkami v rámci sporového konania (napr. žalobou o určenie vlastníctva).

26. Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia dovolací súd dospel k záveru, že v danom prípade zásadnou otázkou právneho významu od riešenia ktorej záviselo rozhodnutie vo veci samej nebola otázka nastolená dovolateľmi (viď bod 3.2. tohto rozhodnutia), keďže dôvodom zamietnutia návrhu navrhovateľov na začatie konania o potvrdení vydržania vlastníckeho práva bol záver súdov nižších inštancií, že neosvedčili splnenie predpokladov vydržania k nehnuteľnostiam špecifikovaným v petite návrhu, ktorý vychádza zo zisteného skutkového stavu, majúceho základ predovšetkým v listinných dôkazoch predložených samotnými navrhovateľmi. Námietka navrhovateľov, že súdy nižších inštancií sa

nezaoberali správnosťou zápisu vlastníckeho práva F. C., majú za to, že menovaný vôbec „nebol spôsobilý dediť“, podľa platného právneho poriadku v čase smrti poručiteľa po svojom otcovi G.A. C., keďže „bol nezvestný a jeho pobyt (a dokonca ani to, či vôbec ešte žije) neboli jeho bratovi známe“ a išlo teda o prípad na neznámeho dediča, vôbec nie je na mieste. Rovnako tak výhrada, že sudy nižších inštancií sa nezaoberali ani ďalšími v tom čase možnými spôsobmi nadobudnutia vlastníckeho práva, ktoré by boli spôsobilé založiť dobromyseľnú držbu P. C. Q... Všetky zhora uvedené námietky sú v skutočnosti len tvrdeniami navrhovateľov v prevažnej miere založených na ich domnienkach bez toho, aby boli podporené relevantnými dôkazmi spôsobilými aspoň tieto tvrdenia osvedčiť. Nesplnenie povinnosti „relevantne“ tvrdiť má pre stranu sporu procesnoprávnu sankciu, ktorá sa prejaví v meritórnom rozhodnutí veci. Inak povedané bolo povinnosťou navrhovateľov preukázať skutočnosti, na základe ktorých by súd dospel k záveru, či sú splnené predpoklady hypotézy zvolenej právnej normy (ustanovenie § 134 Občianskeho zákonníka resp. § 359a až § 359k CMP), v zmysle ktorej si právo uplatnili (II. ÚS 38/2015). Posúdenie dôkazného bremena je súčasťou zisťovania skutkového stavu a hodnotenia dôkazov súdom (II. ÚS 400/09). Samotné polemizovanie dovolateľov s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedá kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP. Nedostatok tejto náležitosti Civilný sporový poriadok považuje za dôvod pre odmietnutie dovolania podľa § 447 písm. f) CSP.

27. Dovolací súd považuje za potrebné tiež zdôrazniť, že dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili sudy prvej a druhej inštancie, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak dovolací súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno odôvodniť spochybnením skutkových záverov súdov nižšej inštancie na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade do úvahy neprichádza.

28. Záverom dovolací súd uvádza, že v konaní o potvrdení vydržania podľa § 359a CMP sa predpokladá jednoznačné a hodnoverné osvedčenie nadobudnutia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Preto ak sudy nižších inštancií dospeli k záveru, že táto podmienka splnená nebola, pričom tento záver má dostatočný podklad v relevantných skutkových zisteniach a dostatočnú oporu v právnom posúdení, nemali inú možnosť, ako návrh navrhovateľov zamietnuť. Hoci ide o mimosporové konanie podľa ustanovení CMP, uplatniac pritom vyšetrovací princíp, vzhľadom na už vyššie uvedenú špecifickosť tohto konania je potrebné zdôrazniť, že je v prvom rade povinnosťou navrhovateľa hodnoverne osvedčiť ním tvrdené nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam vydržaním. Hoci súd v zmysle § 359e CMP môže sám vykonať potrebné šetrenia na overenie správnosti tvrdení navrhovateľa alebo môže vyzvať navrhovateľa, aby označil ďalšie dôkazy na preukázanie skutočností, z ktorých vyplýva, že splnil predpoklady pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, aktivita súdu nemá nahrádzať procesnú aktivitu a procesnú zodpovednosť navrhovateľa. Z formulácie zákonného ustanovenia je jasné, že ide o možnosť a nie o povinnosť súdu, pričom je na úvahe súdu, aký postup zvolí. V prejednávanej veci z odôvodnenia rozhodnutí súdov nižších inštancií je pritom zrejmé, že si zabezpečili dostatok skutkových podkladov pre záver o nedôvodnosti návrhu navrhovateľov, preto im nemožno vytýkať, že si nezabezpečili ešte prípadne ďalšie, skutkové podklady. To, že navrhovatelia boli v predmetnom konaní v zmysle § 359a CMP neúspešní, nijako nelimituje ich možnosť domáhať sa ochrany svojho vlastníckeho práva v sporovom konaní o určenie vlastníctva.

29. Podľa § 447 CSP dovolací súd odmietne dovolanie, ak a) bolo podané oneskorene, b) bolo podané neoprávnenou osobou, c) smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, d) nemá náležitosti podľa § 428, e) neboli splnené podmienky podľa § 429 alebo f) nie je odôvodnené prípustnými

dovolacími dôvodmi alebo ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až 435.

30. Nevymedzenie uplatneného dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP je potom dôvodom na odmietnutie dovolania žalovaného podľa § 447 písm. f) CSP.

31. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.